

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 11P/53/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7216229280
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denisa Novotná Mlinárčsiková
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2018:7216229280.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudkyňou JUDr. Denisou Novotnou Mlinárčsikovou v právnej veci starostlivosti o mal. O. R., K.. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, soc. vecí a rodiny Košice, dieťa rodičov: matka Y. Y., K.. XX.X.XXXX, bytom R. XX, S. a otec Q. R., K.. XX.X.XXXX, bytom Z. XX, S., zast. JUDr. Jarmila Machová, advokátka so sídlom Štúrova 20, Košice, v konaní o zníženie výživného takto

rozhodol:

I. Zníži sa výživné zo strany otca na mal. O. R., K.. XX.XX.XXXX zo sumy 100 Eur mesačne na 50 Eur mesačne od 1.12.2017 do budúca, ktoré výživné je otec povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

II. Týmto rozsudkom mení rozsudok Okresného súdu Košice II sp. zn. 25P 198/2012 zo dňa 21.11.2012.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Otec návrhom doručeným súdu dňa 12.12.2016 žiadal, aby znížil výživné na maloleté dieťa O. R., K.. XX.XX.XXXX zo sumy 100 Eur mesačne na 50 Eur mesačne od 1.12.2017 do budúca z dôvodu zmeny pomerov na jeho strane.

2. Matka s návrhom na zvýšenie výživného nesúhlasila.

3. Kolízny opatrovník po prešetrení pomerov v rodine maloletého dieťaťa písomným podaním doručeným súdu dňa 22.5.2017 navrhol rozhodnúť na základe dostupných dôkazných materiálov s poukazom na odôvodnené potreby maloletého, príjmy a majetkové pomery oboch rodičov.

4. Vyživovacia povinnosť bola naposledy upravená rozsudkom Okresného súdu Košice II sp. zn. 25P/198/2012 zo dňa 21.11.2012, ktorým bol mal. O. R., K.. XX.XX.XXXX zverený do osobnej starostlivosti matky a otec zaviazaný prispievať na jeho výživu sumou 100 Eur mesačne.

5. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 8.1.2013.

6. V čase poslednej úpravy rodiča mal. O. neboli manželia, v spoločnej domácnosti žili od júla 2012, odvtedy bol maloletý vo faktickej starostlivosti matky so súhlasom otca. Pri určení výživného súd prihliadol na možnosti otca, ktorý mal priemerný čistý mesačný príjem 420,71 Eur, inú vyživovaciu povinnosť nemal. Maloletý bol vo veku jedného roka kedy dochádzalo k najrýchlejšiemu vývoju a

tým spojených zvýšených nákladov na jeho výživu a oblečenie. Matka mala príjem vo výške 190 Eur mesačne.

7. Od poslednej úpravy došlo k zmene pomerov na strane otca.

8. Zmena pomerov na strane otca sa týkala jeho finančných pomerov, nakoľko od 18.3.2015 do 17.2.2016 bol na úrade práce, ktorý mu poskytoval dávku v hmotnej núdzi 60 Eur. Od 1.3.2016 bol dobrovoľne nezamestnaný z dôvodu vážnych zdravotných problémov. Následkom toho bol často hospitalizovaný, nemal žiadny príjem. Predložil potvrdenie z psychiatrického oddelenia. Zníženia výživného sa domáhal z dôvodu jeho závažného zdravotného stavu a z dôvodu, že je bez akéhokoľvek príjmu.

9. Otec navrhol, aby súd znížil výživné na maloleté dieťa na sumu 50 Eur mesačne od 1.12.2017. Na Okresnom súde Košice I prebehlo trestné konanie vo veci sp. zn. 5T 40/2017. Konanie bolo zastavené z dôvodu uhradenia dlžného výživného. Z uvedeného vyplýva, že výživné bolo zaplatené v sume bežného výživného do 1.12.2017. Súčasne bolo súdu oznámené, že otec poberá invalidný dôchodok v sume 144,40 Eur mesačne. Výživné za otca platia jeho rodičia.

10. Matka uviedla, že maloletý navštevuje materskú škôlku. Od septembra 2018 nastupuje do školy a zvýšia sa jej výdavky. Matka platí stravu v škôlke 20 Eur mesačne, 2 Eur mesačne poplatok do škôlky. Maloletý absolvuje povinnú školskú dochádzku a platilo sa naviac ešte 17 Eur mesačne. Ďalšie poplatky sú vo výške 100 Eur a týkajú sa škôlky, ZRPŠ a iných potrieb. V súčasnosti matka platí 25 Eur/ polročne angličtinu. Maloletý absolvoval plavecký kurz. K ďalším výdavkom na maloletého sú ošatenie, strava, hygiena, rozvoj, hračky a pod.. Matka predpokladá ďalšie výdavky v súvislosti s nástupom do školy, školská taška, školské potreby, poplatky v škole. Ďalšie výdavky na maloletého lieky 5 Eur mesačne, vitamíny, imunita.

11. Matka je na materskej dovolenke od 30.8.2017. Do konca februára 2018 poberala rodičovský príspevok a pribudla jej ďalšia vyživovacia povinnosť k maloletému dieťaťu, ktoré sa narodilo 1.10.2017. Za bývanie platí 234 Eur mesačne, byt je vo vlastníctve matky. K ďalším výdavkom patrí internet 20 Eur, cestovné do práce 20 Eur, mobil 30 Eur, odpad 60 Eur. Žije s partnerom v jednej domácnosti. Partner je zamestnaný s príjmom vo výške 450 Eur mesačne. Matka uviedla, že otec sa s maloletým dieťaťom nestretáva.

12. Otec prostredníctvom advokáta potvrdil, že otec sa s maloletým dieťaťom nestretáva, nakoľko rešpektuje vôľu matky. S maloletým dieťaťom sa nestretáva z dôvodu jeho zdravotného stavu.

13. V konaní bola predložená lekárska správa ohľadne zdravotného stavu otca z kontrolného psychiatrického vyšetrenia. Z uvedeného vyplýva, že otec je v dlhodobej ambulantnej psychiatrickej liečbe, aktuálne pri liečbe stav pomerne uspokojivo stabilizovaný. Diagnóza záverom schyzoafektívna porucha, manický typ F 25.L, zmiešaná porucha osobnosti (premorbidne) F61. Vzhľadom na aktuálny psychický stav pri dlhodobej psychiatrickej liečbe aktuálne neodporúča účasť na súdnom pojednávaní.

14. Z oznámenia Úradu práce, soc. vecí a rodiny Košice zo dňa 1.2.2018 bolo zistené, že otec nepoberá dávku v hmotnej núdzi ani rodičovský príspevok. Menovaný bol spoločne posudzovaný na žiadosti prídavok na dieťa od 1.12.2011 ako partner žiadateľky Y. Y., nar. XX.X.XXXX. Nie je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Naposledy bol vedený v evidencii od 18.3.2015 do 17.2.2016. Dňa 18.2.2016 bol vyradený z evidencie na vlastnú žiadosť.

15. Z oznámenia Sociálnej poisťovne pobočka Košice bolo zistené, že otec je vedený ako poberateľ dôchodkovej dávky - invalidného dôchodku od 24.8.2017 doposiaľ. Invalidný dôchodok je vyplácaný od 1.1.2018 v sume 148,50 Eur mesačne.

16. Z oznámenia Úradu práce, soc. vecí a rodiny Košice zo dňa 1.2.2018 bolo zistené, že matka nepoberá dávku v hmotnej núdzi ani rodičovský príspevok. Poberá prídavok na dieťa od 1.12.2011 do doby trvania podmienok naposledy v sume 47,04 Eur mesačne na dieťa O. R., K.. XX.XX.XXXX a J. Q., K.. X.XX.XXXX. Menovaná nie je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Naposledy bola

vedená v evidencii od 1.8.2007 do 31.8.2007. Dňa 1.9.2007 bola vyradená z evidencie dôvodu nástupu do pracovného pomeru.

17. Matka predložila rozhodnutia Sociálnej poisťovne zo dňa 22.8.2017, z ktorého vyplýva, že má nárok na materské za obdobie od 30.8.2017 do zániku nároku na materské vo výške 16,49587500 Eur za deň.

18. Matka súčasne predložila rodný list mal. J. Q., z ktorej vyplýva, že jej pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť.

19. Podľa ust. § 26 zák. č. 36/2005 Z.z. Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

20. Podľa ust. § 62 ods. 1,2,3,4,5 citovaného zákona plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

21. Podľa ust. § 65 ods. 1 citovaného zákona ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

22. Podľa ust. § 75 ods. 1,2 citovaného zákona, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

23. Podľa ust. § 76 ods. 1 citovaného zákona, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

24. Podľa ust. § 78 ods. 1 citovaného zákona, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

25. Pri rozhodovaní o zmene výživného teda aj o znížení výživného je nutné porovnať okolnosti dôležité pre určovanie výživného v čase skoršieho určenia výživného a v čase terajšieho rozhodovania. Pri rozhodovaní o výživnom, v dôsledku zmeny pomerov (§ 78 ods. 1 Zákona o rodine a § 121 CMP), platia ustanovenia § 62 ods. 1,2,5 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine.

26. Vyživovacia povinnosť predstavuje obsahovú zložku základných rodinno-právnych vzťahov. Je praktickým vyjadrením ekonomickej funkcie rodiny, ktorej účelom je zabezpečovať pre svojich členov uspokojovanie materiálnych potrieb a to vzájomnou pomocou podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom predstavuje jeden z dvoch základných pilierov systému zákonnej povinnosti poskytovať výživu. Cieľom tejto právnej úpravy je zabezpečiť výživu ekonomicke najslabšej skupine osôb v spoločnosti deťom. Povinnými subjektmi sú rodičia dieťaťa t.j. matka a otec. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči dieťaťu trvá kým dieťa nie je schopné samé sa živiť. Vyživovacia povinnosť rodičov sa pri rozhodovaní posudzuje vždy samostatne za každého z nich. Pokiaľ tu tiež rodičia spolu žijú a spoločne sa dobrovoľne podieľajú na nákladoch rodiny a zabezpečovanie výživy jej členov, potom súd o určení vyživovacej povinnosti k deťom nemá oprávnenie rozhodovať. Každý z rodičov je povinný vyživovať svoje dieťa. Vyživovacia povinnosť má ale niekoľko

foriem. Môže byť plnená osobnou starostlivosťou alebo tiež čiastočne starostlivosťou o domácnosť. Druhou formou plnenia vyživovacej povinnosti je poskytovanie vecných plnení napr. bývania. Tretou formou plnenia vyživovacej povinnosti je platenie výživného ako peňažného príspevku na uhrádzanie potrieb dieťaťa. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará, plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení ako bývanie, strava, nákup ošatenia, zabezpečenie zdravotnej starostlivosti a pod. a osobnou starostlivosťou. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, prispieva na jeho výživu výživným, ktoré určil súd. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je smerodajná životná úroveň každého z rodičov, pretože platí prvoradá premisa, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni každého svojho rodiča. Jednoznačne tak životnú úroveň dieťaťa pozitívne ovplyvňuje majetkovo lepšie zabezpečený rodič. Miera životnej úrovne je objektívne zisiteľná rôznymi dôkazmi, môže ju preukázať napr. výška mesačných nákladov rodiča a to súhrnne alebo jednotlivé položky. Vodiacom zásadou na strane povinného je miera jeho schopností, možností a majetkových pomerov. Pokiaľ je životná úroveň rodičov nízka, nemá ju možnosť zvyšovať, je nevyhnutné obmedziť nároky dieťaťa a prispôbiť ich takejto životnej úrovni. Rozdiel úrovne oboch rodičov sa premieta do výšky vyživovacej povinnosti toho z nich, s ktorým dieťa nežije v spoločnej domácnosti. Ak dieťa žije s rodičom, ktorého životná úroveň je porovnateľne nižšia než životná úroveň druhého rodiča, potom možno zaviazat' povinného rodiča aj na plnenie všetkých preukázaných oprávnených potrieb dieťaťa, pričom súd bude vychádzať z predpokladu, že druhý rodič plní svoju vyživovaciu povinnosť formou osobnej starostlivosti a uspokojovanie bytových potrieb dieťaťa. Za schopnosti každého rodiča treba považovať jeho reálny zárobok, ktorý dosahuje v čase vyhlásenia rozhodnutia.

27. Základnou podmienkou určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu je vyhodnotenie nákladov na dieťa. Musí sa urobiť reálne tak, aby vystihovalo potreby dieťaťa ku dňu vyhlásenia rozsudku. Výška mesačných nákladov na dieťa má predstavovať vyčíslenie všetkých pravidelných a nepravidelných platieb na dieťa tak, aby bola jednoznačne určiteľná. Náklady na dieťa predstavujú všetky náklady potrebné na uspokojovanie jeho potrieb. Medzi tieto základné patrí: bývanie, stravovanie, ošatenie, hygienické potreby a drogeria, zdravotná starostlivosť, školské potreby a náklady súvisiace s plnením školských povinností, preprava, poplatky, prípadne primerané náklady na mobilný telefón. Iba základné bežné potreby dieťaťa pokrýva vyživovacia povinnosť len v tom prípade, ak sú možnosti a schopnosti rodičov slabé alebo objektívne obmedzené a nedovoľujú poskytnúť dieťaťu viac. Pri stanovení konkrétnej výšky priemerných mesačných nákladov na dieťa a to určenie jeho miery, ktorou sa na stanovených mesačných nákladoch bude podieľať každý z rodičov. Na strane každého povinného sú v tomto prípade jeho zárobky, sú jeho zárobkové schopnosti a možnosti, majetkové pomery, životná úroveň, počet iných vyživovacích povinností, plnenie vyživovacej povinnosti aj osobnou starostlivosťou o dieťa, domácnosť, plnenie vyživovacej povinnosti aj vecnými plneniami nad rámec určenými súdnym rozhodnutím. Miera vyživovacej povinnosti rodičov k tomu istému dieťaťu nemusí byť rovnaká.

28. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom je zákonnou povinnosťou rodičov. Plnenie vyživovacej povinnosti by malo byť spravidla dobrovoľné. Jej úprava súdnym rozhodnutím býva spravidla následkom nezhôd v osobnej sfére dotknutých účastníkov. Všeobecnými kritériami pre určenie výšky výživného na strane oprávneného sú relevantné odôvodnené potreby, na strane povinného schopnosti, jeho možnosti a majetkové pomery.

29. Pri určení konkrétnej výšky výživného treba vychádzať z toho aká finančná suma mesačne je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa, pričom medzi tieto potreby patria výživa vo vlastnom zmysle slova, hmotné potreby ako je šatstvo, bielizeň, nájomné za byt ako aj potreby súvisiace s rozširovaním a prehľbovaním vzdelania dieťaťa, rozvoje jeho záujmov a potrieb, kultúrne, športové a rekreačné potreby, t.j. všetky potreby nevyhnutné pre život kultúrneho človeka v spoločnosti. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa, jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú má výživné zabezpečovať dieťaťu primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov.

30. Z citovaných zákonných ustanovení ako aj vyššie uvedeného vyplýva, že možnosti a schopnosti rodičov sú popri odôvodnených potrebách dieťaťa rozhodujúcimi hľadiskami pre určenie výživného.

31. Súd podrobným a dôsledným zisťovaním pomerov dospel k záveru, že návrh otca na zníženie výživného je dôvodný, preto znížil výživné zo sumy 100 Eur mesačne na 50 Eur mesačne od 1.12.2017 do budúca. Pri rozhodovaní vychádzal zo zárobkových možností a schopností oboch rodičov, z

odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa, pričom prihliadol na počet vyživovacích povinností tak na strane matky ako i na strane otca, na osobnú starostlivosť matky o maloleté dieťa a dospel k presvedčeniu, že takto upravené výživné je primerané a otec ním môže prispievať na výživu dieťaťa. Maloleté dieťa doposiaľ navštevuje materskú škôlku. Matka má náklady spojené s jeho výchovou, výživou, ošatením. Pri rozhodovaní o znížení výživného zoberal do úvahy tú skutočnosť, že otec z dôvodu zdravotných problémov, (o čom predložil lekárske nálezy) sa stal poberateľom invalidného dôchodku od 24.8.2017. Z rozhodnutia vyplýva, že od mája 2015 je otec sledovaný a liečený psychiatrickou ambulanciou s podozrením na endogénne ochorenie schyzoafektívnej psychózy s anamnézou sekundárneho konzumu viacerých psychoaktívnych látok a zmiešanú poruchu osobnosti. V decembri 2016 bol hospitalizovaný na psychiatrickom oddelení prijatý pre poruchy správania a agresivitu abúzus z alkoholu a drog. V kolektíve lekárov psychiatrického oddelenia bol psychický stav účastníka hodnotený ako schyzoafektívna porucha - manický typ. Zdravotný stav bol posúdený aj za účasti prísediaceho lekára z odboru psychiatrie, podľa ktorého na základe preštudovania všetkých odborných nálezov a hospitalizačných správ ako aj na základe vlastného objektívneho vyšetrenia ide o klinický obraz endogénneho ochorenia schyzoafektívnej psychózy s anamnézou sekundárneho konzumu viacerých psychoaktívnych látok. Uvedenú psychózu hodnotí ako ťažký stupeň ochorenia v klinickom obraze s pretrvávajúcimi autistickými prejavmi. Na základe zisteného zdravotného stavu otca posúdil jeho návrh ako dôvodný a znížil výživné na 50 Eur mesačne od 1.12.2017 do budúca. Vzhľadom na jeho zdravotný stav je nepochybné, že otec nie je schopný sa adekvátne zamestnať a dosahovať príjem. Jeho príjem v súčasnosti tvorí invalidný dôchodok v sume 148,50 Eur mesačne. Súd je toho názoru, že z uvedenej sumy môže prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou 50 Eur mesačne.

32. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ust. § 52 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku, tak že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie na Okresný súd Košice I v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, v troch písomných vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku, z. č. 160/2015 Z.z., ďalej iba CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť iba dôvodmi uvedenými v § 365 ods.1 CSP:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§62 ods.1 Civilného mimosporového poriadku, z. č.161/2015 Z.z., ďalej iba CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§62 ods.2 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.